

Sławomir Cudak

"Prawne, administracyjne i edukacyjne aspekty wychowania w rodzinie. Tom II", red. Sylwester Bębas, Ewa Jasiuk, [b.m.] [b.r.] : [recenzja]

Pedagogika Rodziny 2/1, 253-255

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sławomir Cudak
Społeczna Akademia Nauk w Łodzi

**Sylwester Bębas, Ewa Jasiuk (red.) *Prawne,
administracyjne i edukacyjne aspekty wychowania
w rodzinie. Tom II***

W ostatnim dziesięcioleciu XX wieku w sposób dynamiczny wzrosło zainteresowanie różnych dyscyplin naukowych funkcjonowaniem rodziny jako grupy społecznej, środowiska wychowawczego czy wspólnoty jej członków. Rozwój badań nad współczesną rodziną, jej strukturami i aksjologicznymi przemianami, społeczne oczekiwania na wielostronną wiedzę familiologiczną spowodowały wyodrębnienie subdyscypliny naukowej w postaci pedagogiki rodziny, psychologii rodziny, socjologii czy ekonomii rodziny. W sytuacji coraz większej liczby obszarów badawczych i wieloaspektowości ujęć metodologicznych rodziny, niezmiernie korzystnie, z punktu widzenia globalizacji i systemologii wiedzy o rodzinie, jest opracowanie zbiorowe pod redakcją S. Bębasa i E. Jasiuk. Redaktorzy tej książki słusznie zauważyli, że interdyscyplinarne ujęcie problemów z zakresu familiologii będzie istotnym czynnikiem pogłębiającym badania nad współczesną rodziną w ujęciu różnych dyscyplin naukowych. Ponadto wartość poznawczą i praktyczną recenzowanego opracowania zbiorowego podnosi nie tylko komplementarność naukowa i empirycznych badań współczesnej rodziny, ale także zamieszczone publikacje wynikające z doświadczeń profesjonalnych pedagogów, psychologów, pracowników socjalnych bezpośrednio współdziałających na rzecz wspomaganie, opieki, pomocy, terapii i doradztwa rodzinnego.

W sposób celowy i świadomy Redaktorzy tej książki, pragnąc utrzymać wieloaspektowość ujętą w pewne podsystemy wiedzy o rodzinie, dokonali podziału struktury treści opracowania nie według dyscyplin naukowych (pedagogika, psychologia, socjologia, teologia, filozofia, prawo) lecz pew-

nych istotnie ważnych współcześnie problemów. Tylko takie racjonalne podejście Redaktorów recenzowanej książki daje możliwość wielostronnego, z punktu widzenia różnych nauk, logicznego ujęcia badanego zagadnienia rodziny, dając tym samym doskonałą podstawę do całościowego i integralnego rozumienia i badania wychowania w środowisku rodzinnym.

W obszernej liczącej aż 692 s. publikacji zbiorowej Redaktorzy wyodrębnili sześć tematycznie różnych części

W części pierwszej dotyczącej etyczno – filozoficznych rozważań o rodzinie, Autorzy artykułów zwrócili uwagę, w sposób kompleksowy, na znaczenie Kościoła w umacnianiu rodzinnych wartości, przekaz wartości we wspólnocie rodzinnej oraz modele wychowania w rodzinie.

Część druga opracowania obejmuje treści związane z administracyjno–prawnymi aspektami wychowania w rodzinie. Zawarte publikacje w tej części odnoszą się do prawnych aspektów życia rodzinnego, rozwiązywania rodzinnych problemów prawnych i administracyjnych (M. Andrzejewski). Ks. bp A.G. Miziński szeroko przedstawia problem poradnictwa i obrony prawnej w umacnianiu trwałości rodziny. Znakomity artykuł prof. S. Kalusa, obejmujący w swych treściach orzekanie o władzy rodzicielskiej w świetle nowelizacji kodeksu rodzinnego, z dużą kompetencją prawną i pedagogiczną rozważa skutki rozwodów na tle współczesnych funkcji rodzicielskich, pełnionej władzy rodziców. Nowelizacja k.r.o. w dużym stopniu chroni więzi biologiczne i emocjonalne dziecka z rodzicami mimo ich rozwodu. Interesujące są również w tej części aspekty dotyczące znaczenia administracji lokalnej w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz formy wsparcia i pomocy osobom znajdującym się w tej sytuacji.

W części trzeciej Autorzy publikacji zwracają uwagę na różne paradygmaty kształtowania więzi emocjonalnych w środowisku rodzinnym i ich wpływ na wychowanie dzieci. Do tych paradygmatów S. Bębas zalicza powołanie do ojcostwa i jego odpowiedzialność, W. Adamczyk-Bębas – powołanie kobiet do macierzyństwa i ich emocjonalna odpowiedzialność, E. Domagała – miłość i sposób wychowania w rodzinie, P. Modzelewski – jakość komunikacji w środowisku rodzinnym, I. Wielewska, D. Sikorska – postawy rodzicielskie. Analizę tych elementów tworzących więzi w rodzinie, Autorzy ujęli zarówno z punktu widzenia pedagogicznego, jak i psychologicznego.

Trzy następne części książki zbiorowej dotyczą zarówno współczesnej rodziny, alternatywnych form opieki i wychowania oraz dysfunkcji i patolo-

gii życia rodzinnego. Przemiany społeczne, ekonomiczne, techniczne i medialne niosą pewne zagrożenia dla funkcjonowania wspólnoty rodzinnej. Rodzina, jak słusznie zauważył w swym artykule D. Koźmian, a także T. Sakowicz, może z jednej strony ulegać negatywnym zagrożeniom makrospołecznym, ale z drugiej strony może ona łagodzić, a nawet eliminować te zagrożenia w życiu wewnątrzrodzinnym.

Autorzy publikacji słusznie zwracają uwagę, w rodzinie dysfunkcyjnej i patologicznej, na narastający problem alkoholizmu i jego negatywne skutki w środowisku rodzinnym na negatywny wpływ rozwodów i separacji małżeńskich, nasilenie zjawiska konfliktów rodzinnych oraz rodzinnych uwarunkowań przestępczości dzieci i młodzieży.

Recenzowana książka pod redakcją Sylwestra Bębas i Ewy Jasiuk stanowi znakomite kompendium wiedzy z zakresu prawnych, etycznych, pedagogicznych i psychologicznych aspektów, w szeroko rozumianym wychowaniu w rodzinie. Rekomendowana publikacja z pewnością skłaniać będzie teoretyków i badaczy rodziny do dalszych integralnych poszukiwań efektywnych paradygmatów wychowania w nowo kształtującym się modelu życia rodzinnego. Nauczycieli, wychowawców, pedagogów szkolnych oraz pracowników socjalnych pobudzać będzie do refleksji nad prawnym usytuowaniem małżeństwa i rodziny, przemiany modelu życia i funkcjonowania współczesnej rodziny, potrzeby pomocy jej i wsparcia społecznego, wychowawczego w celu eliminowania dysfunkcji i patologii życia rodzinnego. Wreszcie ważnym odbiorcą, czytelnikiem tej książki, winni być rodzice, którzy w wyniku uważnej lektury publikacji zawartych w opracowaniu zbiorowym poznają pewne prawne, aksjologiczne, pedagogiczne aspekty życia rodzinnego, podnosząc w ten sposób własną świadomość wychowawczą i refleksję pedagogiczną.